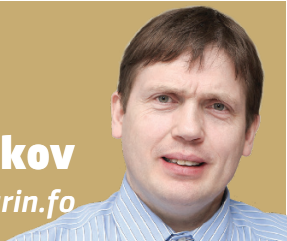

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eiríkur@sosialurin.fo

BÚSKAPARVØKSTUR Í EYGSJÓN

– Stígur er í búskapinum, men støðan er ikki ring.
Tað segði Sigurð Poulsen, landsbankastjóri, í gjár, tá búskaparmetingin varð lögð fram. Eftir stóru framgongdina í 2010 hava vit upplivað eina stagnatión í 2011 og í 2012, men fara at síggja eina varisliga framgongd í 2013, sigur Landsbankin.
Eitt eru tær staðfestingar og metingar fyri framtíðina, sum Landsbankin kemur við. Men landsbankastjórin kundi eisini hugsað sær, at politikarar høvdu betri amboð, eitt nú til at stýra iløgum – ella amboð, sum kunnu tryggja, at tær iløgur, sum verða gjørdar, veruliga eru tær iløgur, sum ávirka framleiðslutrvin best.
Vit skulu ikki siga nakran ringan

fyri at halda, at politikarar ikki eru tey bestu at meta um, hvørjar iløgur eru rættar. Her er tað, at landsbankin sær fyri sær, at veruliga fakligar metingar verða grundarlag fyri politiskum avgerðum.
Hesum hava fólkin í landsbankanum sjálvandi rætt í. Og eins sjálvsagt er tað, at politikkur og fakligur kunnleiki ikki er tað sama, men tað snýr sum hjá politikarunum og fakkólki at finna ta røttu leiðina. Ofta siggja politikarar eina dygd í at niðurgera fakliga kunnleikan. Tá argumentini ikki halda, so verður bara sligið upp í glens.
Men slíkt byggir sjálvandi einki land.
Sigurð Poulsen nevndi tað neyð-

uga at gera fakligar metingar um effektina av teimum ymsu iløgum, sum politiska skipanin setur út í kortið. Hetta er so sjálvsagt – og vit taka neyvan munnum ov fullan tá vit siga, at valla fyriliggja slíkar metingar fyri allar tær iløgurnar í lögguætlanin fyri næstu tiggju árin. Men tað áttu tær sjálvandi at gjørt.
Á sama hátt er við fiskivinnuni. Har gongur illa at fáa politiska myndugleikan at ganga hon dí hon við fakkunnleikan – og í heila tikið vilja fleiri politikarar als ikki kennast við, at ein fakkunnleiki er uppi á landi. Tá so er, so verður trupult at leggja soleðis til rættis, at øll fáa sum mest burturúr.
Tað er so trupult at fáa henda politiskt konsensus, sum skal til. Og

púra vónleyst tykist tað at fáa semju um, hvussu vit taka okkum betur av tilfeinginum. Landsbankin heldur, at tað kann gerast við at eitt nú at taka

yvirkapasitetin úr vinnuni, og at vinnan verður skipað meira marknaðarligt. Heldur enn at fáa tilfeingið fyri einki, so eiga aktørarnir í vinnuni at gjalda fyri tað – og helst eisini kappast um at fáa fatur á tí.
Høvdu politikarar, vinna og fakkunnleikin tosað betur saman, so varð nógv vunni.
Meðan vit biða kunnu vit fegnast um, at útlit eru fyri einum lítlum vøkstri í 2013, sum kann vaksa til meira, um rætt verður atborið.

» **Politikarar og fakkunnleikin áttu at tosa betur saman**

13 tingmenn avmyndðir í løgtinginum saman við hilbert amtmanni í 1945

Fólkaflokkurin fekk næstan meiriluta á Bartalsmessuvalinum

Í dag eru 69 ár síðani Bartalsmessuvalið í 1943. Tað sermerkta við hesum vali var, at tann nýggi Fólkaflokkurin hevði sera stóra framgongd – hann vaks seks tingmonnum upp í 12.
Eitt annað sermerki var, at Sjálvstýrisflokkurin, sum hevði verið umboðaður á tingi øll árin síðani floksbýtið í 1906, ikki fekk umboð valt.
Flytingarnar við hetta valið vóru – umframt stóru framgongdina hjá Fólkaflokkinum, at Sambandsflokkurin stóð í stað við átta tingmonnum, Javnaðarflokkurin misti ein frá seks niður

í fimm, meðan Sjálvstýrisflokkurin misti allar sínar fyra tingmenn.
Fólkaflokkurin, sum koyrði hart á við sjálvstýris-málinum, manglaði bara ein tingmann í at hava reinan meiriluta – sum kundi havt stóra ávirkan á framtíðar stjórnarstøðu Føroya.
Til lögtingsvalið 30. januar í 1945 fekk Sjálvstýrisflokkurin heldur ikki umboðan, men 6. november í 1946 var aftur løgmtingsval, og tá stillaðu Sjálvstýrisflokkurin og Javnaðarflokkurin upp á sama lista, og tá fekk Sjálvstýrisflokkurin tveir mans valdar á javnaðarlistanum, Símun

Petur Zachariasen og Louis Zachariasen, og soleiðis kom Sjálvstýrisflokkurin afturíftur – og hevur havt sæti síðani við sum oftast tveimum umboðum, onkuntíð trimum og fyra ferðir við einum umboði.
Umboðanin, sum Fólkaflokkurin fekk á tingi í 1943 er tann størsta, sum nakar flokkur hevur havt – eftir at fleiri enn triggir flokkar vóru á tingi.
Hóast Fólkaflokkurin misti ein mann í 1945, so vaks undirtøkan úr 41,5 prosentum til 43,4 – og so stóra undirtøku hevur eingin flokkur havt síðan.

» **Kommunur halda ikki orð**

MAUD WANG HANSEN
KJAK Á SÍÐU 33

» **Brúka sendistovur í ríkinum**

BÁRÐUR NÍLESEN
KJAK Á SÍÐU 34

Jenis avlýsir blokk-hækking

At útmeldingarnar hjá landsstýrinum eru heldur ymiskar, eru tað so mong dømi um.
Eitt av aðalmálunum hjá samgonguni var at hækka blokkstuðulin úr Danmark við 130 til 200 milliónum krónum. Serliga var tað Sambandsflokkurin, sum koyrði hart upp á hetta málið til lögtingsvalið – og lögmaður setti longu gongd á málið, áðrenn samgongan endaliga varð skipað, við at senda boðini til Bjarna Corydon, figgjarmálaráðharra danska.
Tað kom kortini ikki tað stóra burtur úr hesum samráðingum. Coyrdon segði longu undir viðgerðini av fólkatingsfigggjarlógini, at talan ikki undir nøkrum umstøðum fór at verða um at hækka blokkin – men møguliga kundi tosast um at pristalsviðgera blokkin. Og tað varð gjørt, flokkurin vaks tiskil við 8,6 milliónum krónum.
Men sambært skrivinum frá Jenis av Rana í nátt, so verða als ongar samráðingar aftur, so sum lögmaður annars hevur boðað frá.
Fráboðanin hjá Jenisi er

soljóðandi:
»...samráðingarnar við donsku stjórnina um dagfórda ríkisveiting hava verið og verða ikki endurtiknar!
Tvær ásetingar vóru í samgonguskjalinum viðvíkjandi ríkisveitingini. Hin fyrri, um samráðingar við donsku stjórnina um at dagfóra ríkisveitingina til dagsvirði, varð eftir ynski sambandsins (hetta var áðrenn nýggju tónar teirra á ríkisrættarlaga økinum). Hin seinna var at mótrokna økingina við 15% av vanligu meirinntøkum landskassans.
Lögmaður og figgjarmálaráðharrin komu aftur av samráðingarferð í Danmark sum av torvheiðum. Eftir heimkomuna høvdu vit fyra floksformenn í samgonguflokkunum fund um støðuna. Á fundinum var, til gleði fyri mong, full semja um at taka úrsletið til eftirtektar og ikki at fara aftur til samráðingar, hvørki tá ella seinni. Tað sum eftir stendur er seinna ásetingin í samgonguskjalinum, mótrokningin, og skuldu ikki verið mong bein í at fullført hana.«